

KUPUJ ODPOWIEDZIALNIE

www.ekonsument.pl

Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie

Sprawozdanie merytoryczne za rok 2016

Kraków

Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie

z siedzibą w Krakowie

Adres siedziby: ul. Sławkowska 12, 31-014 Kraków

Adres e-mail: info@ekonsument.pl

tel./fax: (12) 431 28 08

Wpisana do KRS dn. 08.8.2016., pod numerem 0000496918

REGON: 123045496

Niniejszy dokument jest sprawozdaniem z działalności, sporządzonego na stan z dnia 31 grudnia 2016, za trzeci rok działalności. Zatwierdzone Uchwałą Rady Fundacji nr 2/2017 z dnia 2 czerwca 2017 r.

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	4
2. Organizacja Fundacji.....	5
3. Cele statutowe oraz zasady i formy działalności	5
3.1. Cel działalności Fundacji	6
3.2. Formy i zakres działalności	6
3.3. Zasady działalności statutowej	8
4. Realizacja celów statutowych w okresie sprawozdawczym.....	7
4.1. Działania edukacyjne i kampanie popularyzatorskie	8
4.2. Sieć aktywistów i wolontariuszy na rzecz odpowiedzialnej produkcji i konsumpcji	17
4.3. Działania rzecznicze, lobbystyczne i strażnicze.....	21
4.4. Strona internetowa i komunikacja przez media społecznościowe	26
4.5. Udział w sieciach krajowych i międzynarodowych na rzecz bardziej odpowiedzialnej produkcji i konsumpcji	268
5. Główne zdarzenia prawne o skutkach finansowych.....	29
6. Odpisy uchwał zarządu Fundacji.....	30
7. Finanse organizacji.....	30
7.1. Informacja o wysokości przychodów.....	30
7.2. Informacja o poniesionych kosztach.....	30
7.3. Pozostałe informacje finansowe.....	31
8. Kontrole zewnętrzne	32

1. Wprowadzenie

Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie jest ogólnopolską organizacją prowadzącą działalność na rzecz zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska, odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji oraz przestrzegania praw człowieka i zasad ochrony środowiska w biznesie. Od 2002 r. działania prowadzone obecnie przez Fundację Kupuj Odpowiedzialnie były realizowane w ramach kampanii tematycznej Polskiej Zielonej Sieci. Od momentu ustanowienia Fundacji tj. dn. 10 stycznia 2014 aktem notarialnym w Kancelarii Notarialnej w Krakowie przy. ul. Starowiślnej nr 83/5 przed notariuszem Pawłem Wiater (Repertorium A numer 40/2014) działania te kontynuowane są w ramach nowo wyodrębnionej Fundacji Kupuj Odpowiedzialnie z siedzibą w Krakowie.

Głównym celem działania Fundacji jest **podniesienie świadomości** oraz zdolności polskiego społeczeństwa do podejmowania odpowiedzialnych środowiskowo i społecznie wyborów konsumenckich, a także **zwiększenie wpływu polskich konsumentów** na politykę polskich firm i globalnych korporacji w celu poprawy ich standardów działania **w zakresie ochrony środowiska i przestrzegania praw człowieka**.

Na mocy uchwały Rady Fundacji nr 04/2016 w sprawie zmiany Statutu z dnia 12 maja 2016 roku Fundacja, prócz nieodpłatnej i odpłatnej działalności statutowej, prowadzi także działalność gospodarczą. Od dnia 8 sierpnia 2016 roku Fundacja posiada także **status Organizacji Pożytku Publicznego** oraz wpisana jest do Rejestru Przedsiębiorców i Krajowego Rejestru Sądowego pod nr KRS 0000496918.

Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie prowadzi projekty informacyjne, edukacyjne, rzecznicze. Swoje działania kieruje do zróżnicowanych grup odbiorców, w tym do: członków polskich i europejskich organów ustawodawczych, instytucji rządowych, konsumentów, przedsiębiorców, mediów, nauczycieli, uczniów, studentów, a także członków związków zawodowych. Zasoby swojej wiedzy publikuje na popularnym portalu www.ekonsument.pl. FKO jest także odpowiedzialna za aktualizację i rozwój przewodników po miejscach zrównoważonej konsumpcji w polskich miastach (tzw. Spacerowników po świadomej konsumpcji) a także serwisu „Dobre Zakupy” – pierwszego w Polsce niezależnego rankingu przyjaznych środowisku i odpowiedzialnych społecznie firm.

Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie kładzie duży nacisk na współpracę z innymi organizacjami pozarządowymi, zarówno na poziomie krajowym jak i międzynarodowym. Będąc organizacją – córką Polskiej Zielonej Sieci, współpracuje z 12 organizacjami ekologicznymi z różnych regionów Polski. Ponadto, jest członkiem Koalicji Sprawiedliwego Handlu, członkiem koalicji Clean Clothes Polska (polski odział Clean Clothes Campaign czyli tzw. kampanii na rzecz „czystych ubrań”) oraz Grupy Zagranica. Na poziomie międzynarodowym współpracuje z Suedwind Agentur (Austria), GLOBAL 2000 (Austria), NaZemi – społeczność pro fair trade (Czechy), DanWatch (Dania), Peoples Solidaires (Francja), Koperazzjoni Internazzjonali (Kopin) (Malta), Oxfam Germany, Christliche Initiative Romero (Niemcy), Inkota (Niemcy), The National Association of Human Resources Specialists (Rumunia), Gruppo di Volontariato Civile (Włochy), Cooperazione per lo Sviluppo dei Paesi Emergenti (Włochy), Comunità Impegno Servizio Volontariato (CISV) (Włochy), Association of Conscious Consumers (ACC) (Węgry), Banana Link (UK), BanaFair (Niemcy) i wiele innych.

2. Organizacja Fundacji

Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie według stanu na 31 grudnia 2015 r. (założyciele, organy władz statutowych, pracownicy):

Fundatorzy/Fundatorki

Maria Huma
Małgorzata Małochleb
Magdalena Noszczyk
Joanna Szabuńko
Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć

Rada Fundacji

Małgorzata Małochleb, Przewodnicząca
Magdalena Noszczyk
Anita Seibert-Rekusz
Krzysztof Wychowałek
Iwona Bojadźjewa

Zarząd Fundacji

Maria Huma, Prezeska
Joanna Szabuńko, Wiceprezeska

Zespół Fundacji

Maria Huma
Anna Paluszek (do 30.04.2016)
Joanna Szabuńko
Katarzyna Salus
Maciej Skinderowicz
Anna Trzaska
Ewa Wajda

Zespół Fundacji Kupuj Odpowiedzialnie

3. Cele statutowe oraz zasady i formy działalności

3.1. Cel działalności¹ Fundacji

Celem Fundacji jest działanie na rzecz zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska, odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji oraz przestrzegania praw człowieka i zasad ochrony środowiska w biznesie.

Wszystkie cele Fundacji kwalifikują całość jej działalności statutowej do działalności pożytku publicznego w rozumieniu ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Warto wyjaśnić, że pojęcie zrównoważonego rozwoju jest kluczowe dla celów Fundacji i pozostałe wymienione cele wyróżnione dla podkreślenia ich wagi i możliwości samodzielnej realizacji jednocześnie jednak służą i zawierają się w kategorii celu zrównoważonego rozwoju. W świetle regulacji ustawowej – zrównoważony rozwój oraz pojęcia odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji mieszczą się w zakresie działań sfery pożytku publicznego wyznaczonego zadania z art. 4 ust. 1 pkt 13 i 18 tj. odpowiednio:

- działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych,
- ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego.

Oprócz powyższego oczywistym jest kwalifikacja celów w ww. art. 4 ust. 1 w pkt 22 (upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji) oraz częściowo w pkt 11 (działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości w kontekście odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji oraz koncepcji zrównoważonego rozwoju dla rozwoju nowoczesnego i innowacyjnego oraz "czystego i zielonego" sektora biznesowego).

3.2. Formy i zakres działalności²

Cel ten Fundacja może realizować poprzez:

1. inicjowanie, koordynowanie i wspieranie krajowych oraz międzynarodowych **kampanii edukacyjnych i popularyzatorskich** na rzecz zrównoważonego rozwoju, odpowiedzialnej produkcji i konsumpcji oraz społecznej odpowiedzialności biznesu;
2. inicjowanie, koordynowanie i wspieranie **działań rzeczniczych, lobbystycznych i strażniczych** na rzecz zrównoważonego rozwoju, odpowiedzialnej produkcji i konsumpcji oraz przestrzegania praw człowieka i zasad ochrony środowiska w biznesie;
3. **monitoring przestrzegania przez firmy i instytucje praw człowieka i zasad ochrony środowiska;**
4. ochronę i upowszechnianie praw konsumentów i praw pracowników;

¹ Zgodnie ze Statutem Fundacji, rozdział II, paragraf 6, dostępny na oficjalnej stronie Fundacji Kupuj Odpowiedzialnie: <http://www.ekonsument.pl/files/files/pliki/Statut.FundacjiKO.pdf>.

² Ibidem, paragraf 7

5. **wspieranie merytoryczne, organizacyjne oraz finansowe** innych organizacji pozarządowych, inicjatyw obywatelskich oraz kampanii na rzecz zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska oraz odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji;
6. **współpracę** dla realizacji celów statutowych z mediami, władzami samorządowymi, rządowymi, związkami zawodowymi, firmami, inicjatywami obywatelskimi, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami oraz z wolontariuszami w kraju i za granicą;
7. **edukację dzieci i dorosłych** na rzecz rozwoju zrównoważonego, ekologii, ochrony zwierząt oraz ochrony ekosystemów;
8. **opiniowanie istniejących i tworzonych rozwiązań organizacyjnych i prawnych** w zakresie ochrony środowiska, odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji oraz przestrzegania praw człowieka i zasad ochrony środowiska w biznesie;
9. **przewodzenie badań i analiz** w zakresie ochrony środowiska, odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji oraz przestrzegania praw człowieka i zasad ochrony środowiska w biznesie;
10. tworzenie **stron internetowych, aplikacji, newsletterów, portali społecznościowych, publikacji, raportów** na temat zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska, odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji;
11. **organizację konferencji, warsztatów, szkoleń, seminariów, sympoziów, spotkań, wykładów, obozów edukacyjnych** na temat zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska oraz odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji, przestrzegania praw człowieka jak i dbania o wszystkie wymienione obszary w biznesie;
12. **organizację targów, wystaw, ekspozycji, festiwali, konkursów i innych przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym i popularyzatorskim** na temat zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska oraz odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji;
13. **przewodzenie działalności wydawniczej i promocyjnej** oraz sprzedaż publikacji i materiałów promocyjnych dotyczących zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska oraz odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji;
14. tworzenie i udostępnianie **baz danych podmiotów zaangażowanych** w społeczną odpowiedzialność biznesu oraz odpowiedzialną produkcję i konsumpcję;
15. **promocję pozytywnych rozwiązań** w zakresie zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska oraz odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji;
16. **doradztwo** w obszarach i zakresie z pkt 11;
17. działania marketingowe na rzecz **promocji znaków i systemów certyfikacji** dotyczących odpowiedzialnej produkcji i konsumpcji oraz przestrzegania praw człowieka i zasad ochrony środowiska w biznesie.

3.3 Zasady działalności statutowej³

Fundacja w swej działalności kieruje się zasadami otwartości, jawności, apolityczności, obiektywizmu i profesjonalizmu a także spójności podejmowanych działań z celami.

---

³ Ibidem, paragraf 8.

4. Realizacja celów statutowych w okresie sprawozdawczym

Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie w 2016 roku podjęła następujące „działania na rzecz zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska, odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji oraz przestrzegania praw człowieka i zasad ochrony środowiska w biznesie”, aby realizować przyjęty cel statutowy w określonych formach:

4.1 Działania edukacyjne i kampanie popularyzatorskie

W 2016 roku Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie kontynuowała działania w ramach międzynarodowych kampanii: „Kupuj Odpowiedzialnie Owoce” oraz „Kupuj Odpowiedzialnie Buty”. Obydwa przedsięwzięcia finansowane były ze środków Unii Europejskiej w ramach programu DEAR (Development Education and Awareness Raising).

Projekt „Kupuj Odpowiedzialnie Buty”, będący częścią europejskiej kampanii „Change Your Shoes” zwraca uwagę na problemy związane z przemysłem obuwniczym i skórzanym. W ramach projektu podjęte zostały działania informacyjne na temat związanego z procesem produkcyjnym negatywnego wpływu na środowisko naturalne oraz warunków pracy osób pracujących w garbarniach skór i zakładach produkujących obuwie. Projekt zwraca także uwagę na brak kontroli i jawności łańcucha dostaw oraz na prawo konsumentów do dostępu do wiedzy na temat tego, w jakich warunkach powstały kupowane przez nich buty, a także czy produkty te nie stanowią zagrożenia dla ich zdrowia oraz środowiska. Celem działań edukacyjnych i popularyzatorskich w ramach projektu było zachęcenie polskich konsumentów do przyłączenia się do szerokiej inicjatywy na rzecz poprawy przestrzegania praw człowieka i standardów środowiskowych w produkcji butów skórzanych.

Projekt „Kupuj Odpowiedzialnie Owoce” jest częścią europejskiej kampanii „Make Fruit Fair!”. Projekt ma na celu podniesienie świadomości konsumenckiej na temat problemów społecznych i środowiskowych występujących w produkcji i handlu owocami tropikalnymi. Projekt dotyczy głównie łańcucha dostaw bananów i ananasów, których produkcja związana jest z naruszeniami praw człowieka, standardów pracy i przepisów ochrony środowiska, zarówno w procesie produkcji jak i przygotowania do transportu. Działania edukacyjne w ramach projektu obejmowały nie tylko uzmysławianie realiów produkcji owoców egzotycznych, ale także wskazanie polskim konsumentom możliwe form wywierania wpływu na supermarkety i firmy spożywcze, aby nakłonić je do stosowania uczciwych i dobrych praktyk handlowych. Projekt popularyzuje także znaki i certyfikaty gwarantujące poszanowanie standardów środowiskowych i praw człowieka i praw pracowniczych.

Fundacja prowadziła także projekty „Kupuj Odpowiedzialnie Buty! Kampania na rzecz zrównoważonej i etycznej produkcji obuwia” oraz „Kupuj Odpowiedzialnie Owoce! Kampania na rzecz sprawiedliwego i zrównoważonego łańcucha dostaw owoców tropikalnych” w ramach programu „Polska Pomoc” wdrażanego przez Departament Współpracy Rozwojowej Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Projekty stanowiły wkład własny do wspomnianych powyżej przedsięwzięć finansowanych ze środków unijnych i obejmowały swym zakresem szereg istotnych działań edukacyjnych w obszarach – odpowiednio – produkcji obuwia i konsumpcji owoców egzotycznych.

Również projekt „Zrównoważone Zamówienia Publiczne. Monitoring prawa i standardów” w ramach programu Obywatele dla Demokracji finansowany z Funduszy EOG obejmował działania edukacyjne. Celem projektu był monitoring procesu implementacji w polskim prawodawstwie nowej Dyrektywy UE dot. zamówień publicznych oraz upowszechnienie międzynarodowych standardów wdrażania zrównoważonych zamówień publicznych (ZZP).

Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie w roku 2016 w ramach wyżej wymienionych projektów realizowała działania edukacyjne i propagatorskie obejmujące następujące formy wymienione w statucie Fundacji:

Inicjowanie, koordynowanie i wspieranie krajowych oraz międzynarodowych kampanii edukacyjnych i popularyzatorskich na rzecz zrównoważonego rozwoju, odpowiedzialnej produkcji i konsumpcji oraz społecznej odpowiedzialności biznesu

Edukacja dzieci i dorosłych na rzecz zrównoważonego rozwoju, ekologii, ochrony zwierząt oraz ochrony ekosystemów

Promocja pozytywnych rozwiązań w zakresie zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska oraz odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji

Organizacja targów, wystaw, ekspozycji, festiwali, konkursów i innych przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym i popularyzatorskim na temat zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska oraz odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji

Prowadzenie działalności wydawniczej i promocyjnej dotyczących zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska oraz odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji

Współpraca dla realizacji celów statutowych z mediami, władzami samorządowymi, rządowymi, związkami zawodowymi, firmami, inicjatywami obywatelskimi, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami oraz z wolontariuszami w kraju i za granicą

Realizacja działań:

W styczniu i lutym w 12 kinach studyjnych m. in W Warszawie, Krakowie, Łodzi i Poznaniu pokazywane były spoty promujące kampanię społeczną „Kupuj Odpowiedzialnie Buty!”. Spot w lekki i angażujący uwagę widza sposób informował, iż produkcja butów może mieć negatywny wpływ na ludzi i środowisko naturalne, zarówno poprzez używane szkodliwe substancje chemiczne jak i naruszenia praw człowieka, w tym praw pracowniczych osób zatrudnianych przy produkcji obuwia. Materiał zachęcał także do włączenia się w kampanię społeczną oraz uzmysławiał konsumentom, jak ważne jest, by wiedzieli w jakich warunkach powstają buty oraz skóra, z której zostały uszyte i reagowali na wszelkie nieprawidłowości. Spot obejrzało 15000 widzów.

Od 21 marca do 8 maja w pięćdziesięciu kinach studyjnych na terenie całej Polski przed seansami filmu „Cały ten cukier” wyświetlany był spot promujący społeczną kampanię „Kupuj Odpowiedzialnie Owoce”. Spot zwracał uwagę na społeczne aspekty produkcji bananów – brak poszanowania praw człowieka, praw pracowniczych i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy. Materiał odsyłał także do strony internetowej, gdzie poruszane kwestie znalazły obszerne rozwinięcie. Spot zobaczyło 245 778 widzów kinowych oraz 2865 użytkowników kanału Youtube.

W Międzynarodowym Dniu Sprawiedliwego Handlu 14 maja we współpracy z Fundacją Koalicja Sprawiedliwego Handlu – Fairtrade Polska, Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie zorganizowała **Majówkę Fairtrade**. Majówka skierowana była do szerokiej publiczności, w szczególności do ludzi młodych oraz rodzin z dziećmi. Celem wydarzenia była promocja odpowiedzialnych wyborów konsumenckich związanych z konsumpcją owoców egzotycznych oraz kawy - produktów pochodzących z krajów Globalnego Południa. Majówka rozpoczęła się śniadaniem prasowym, w którym uczestniczyło 6 dziennikarzy i którym przekazany został pakiet informacyjny dotyczący tematyki wydarzenia i działalności Fundacji. W programie dnia znalazły się pokaz filmu „Bananas!” z polskimi napisami, prezentacje na temat certyfikaty Fairtrade oraz sprawiedliwego handlu, warsztaty kulinarne przy użyciu certyfikowanych produktów, zajęcia dla dzieci oraz koncert muzyczny na koniec dnia.

Warsztaty kulinarne dla dzieci podczas Majówki Fairtrade, Kraków 14.05.2016

W czerwcu 2015 roku Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie zorganizowała 2 **otwarte spotkania z działaczami ze Związku Zawodowego ASTAC** z Ekwadoru zrzeszającego pracowników plantacji bananów działających na rzecz poprawy bezpieczeństwa i warunków pracy. Podczas spotkań w Warszawie i Krakowie uczestnicy mieli okazję wysłuchać indywidualnych historii, poznać realia pracy na plantacjach owoców egzotycznych oraz pogłębić swoją wiedzę na temat zagrożeń dla środowiska i zdrowia pracowników z jakimi wiąże się konwencjonalna uprawa bananów i ananasów. Rozmowy z działaczami ilustrowane były bogatym materiałem zdjęciowym. W publicznych spotkaniach udział wzięło łącznie około 80 osób. Prócz publicznych spotkań zorganizowano również szereg wywiadów i spotkań z przedstawicielami mediów, by dotrzeć do jak najszerszego grona odbiorców. Szacujemy, iż za pośrednictwem wywiadów emitowanych w ogólnopolskich rozgłośniach radiowych, tekstów opublikowanych na portalach internetowych oraz w prasie ilość odbiorców wyniosła około 500 000 osób.

Wywiad ze związkowcami z Ekwadoru w Radio TOK FM, Warszawa, 18.06.2016

W 2016 r. Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie zorganizowała także 3 debaty eksperckie poświęcone szeroko pojętej tematyce odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji:

- Debata „Zrównoważone zamówienia publiczne – dobre praktyki i rekomendacje”, która odbyła się 3 marca 2016 r. Debata zorganizowana została wspólnie przez Fundację Kupuj Odpowiedzialnie oraz Urząd Miasta Stołecznego Warszawy. Udział w debacie wzięło 31 osób, reprezentujących przede wszystkim instytucje samorządowe i organizacje pozarządowe. Spotkanie miało na celu przybliżenie zmian prawnych związanych z wejściem w życie nowych dyrektyw UE oraz zmian w prawie zamówień publicznych. Celem debaty było również upowszechnienie dobrych praktyk zrównoważonych zamówień publicznych z krajów europejskich i z Polski. W debacie udział wzięli m. in. : Marcin Skowron, Przedstawiciel Urzędu Zamówień Publicznych, Tadeusz Joniewicz z Fundacji CentrumCSR.PL i Cezary Miżejewski z Ogólnopolskiego Związku Rewizyjnego Spółdzielni Socjalnych, a także Anna Rok z organizacji ICLEI (Local Governments for Sustainability), będąca równocześnie autorką analizy „Zrównoważone zamówienia publiczne w praktyce”.
- Debata poświęcona zagadnieniom branży obuwniczej w Katedrze Mody Akademii Sztuk Pięknych odbyła się 18.11.2016. W debacie uczestniczyła poprzez przekaz audio i wideo – Avantee Bansal, przedstawicielka indyjskiej organizacji pomagającej pracownikom sektora obuwniczego i skórzanego w Indiach (SLD). Oprócz niej w debacie udział wzięli projektant mody Thorbjorn Uldam oraz ekspertki ds. zrównoważonej konsumpcji i produkcji: Joanna Szabuńko i Maria Huma z Fundacji Kupuj Odpowiedzialnie. Spotkanie prowadziła projektantka i dziennikarka modowa – Ola Bąkowska. Avantee Bansal przedstawiła szeroko sytuację osób zatrudnionych w przemyśle skórzanym i obuwniczym w Indiach, skupiając się nad problemami związanymi z łamaniem prawami człowieka i standardów środowiskowych. Dalsza dyskusja toczyła się wokół możliwych alternatyw, pierwszych kroków na rzecz systemowych rozwiązań oraz możliwości zaangażowania się w działania na rzecz odpowiedzialnej produkcji i konsumpcji.

- 8 grudnia w Kinie KC zorganizowano **debatę oraz pokaz filmu „Hazaribag, toksyczna skóra”**. Spotkanie rozpoczęło pokazem 50-minutowego filmu dotyczącego realiów pracy w garbarni skór w Bangladeszu. Pokazane w filmie problemy stały się początkiem dyskusji po projekcji. W debacie udział wzięły: przedstawicielka Akademii Sztuk Pięknych - uczelni kształcącej m.in. projektantów mody - Aleksandra Jatczak, polskie projektantki produkujące i sprzedające buty i torebki produkowane etycznie lub z materiałów nieskórzanych - Alicja Wysocka oraz Elżbieta Lelek, jak również Katarzyna Chudyńska - Szuchnik z Muzeum Warszawskiej Pragi, współpracująca z praskimi rzemieślnikami oraz Joanna Szabuńko z FKO. Rozmawiano o sytuacji pracowników i pracownic garbarni i fabryk obuwniczych w Bangladeszu, Chinach i Indiach. Poruszony został też wątek kampanii konsumenckich i odpowiedzialności firm obuwniczych. Szerzej przedstawiono alternatywy zarówno w postaci materiałów ekologicznych zastępujących skórę jak i projektów promujących alternatywną produkcję obuwia, np.: projekty angażujące w produkcję obuwia mieszkańców ze slumsów Kibery w Kenii czy rzemieślników z warszawskiej Pragi szyjących buty na miarę. Spotkanie prowadziła dziennikarka Wysokich Obcasów - Karolina Sulej.

Pokaz filmu i debata w Kinie KC, Warszawa, 08.12.2016

Dodatkowo, aktywiści i eksperci Fundacji wzięli udział w **warsztatach i wykładach poświęconych** szeroko pojętej tematyce zrównoważonej produkcji i konsumpcji:

- 29 marca w Muzeum Etnograficznym im. Seweryna Udzieli w Krakowie Maciej Skinderowicz wygłosił wykład i przeprowadził warsztat "Być świadomym konsumentem, czyli co możemy zrobić?". Wydarzenie zorganizowano w ramach cyklicznych spotkań dotyczących ekologii, sprawiedliwego handlu, odpowiedzialnej konsumpcji i praw człowieka w Muzeum Etnograficznym.

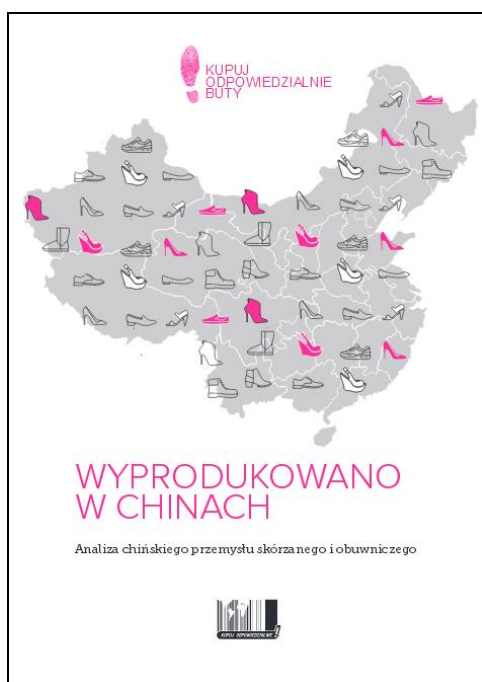
- 14 kwietnia podczas spotkania Polskiego Towarzystwa Etycznego na Uniwersytecie Pedagogicznym w Krakowie Maciej Skinderowicz wygłosił wykład "Bądź świadomym konsumentem! Twoje zakupy kształtują cały świat".
- 10 maja w ramach Tygodnia Ekologii na Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie Maciej Skinderowicz przeprowadził skierowaną do studentów prelekcję "Kupuj Odpowiedzialnie, czyli jak?"

Wykłady, warsztaty i prelekcje spotkały się z przychylnym przyjęciem publiczności, która każdorazowo kierowała do prowadzącego szereg pytań i żywo angażowała się w dyskusję. W trzech wydarzeniach udział wzięło 40 słuchaczy – młodzież akademicka, wykładowcy oraz członkowie Polskiego Towarzystwa Etycznego.

W 2015 roku Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie wydała również szereg materiałów edukacyjnych promujących i pogłębiających wiedzę na temat odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji wśród polskiego społeczeństwa.

Factsheet „Dobierz się do prawdy” stanowi polskojęzyczną adaptację publikacji opracowanej w ramach kampanii Kupuj Odpowiedzialnie Owoce. Factsheet w atrakcyjnej wizualnie formie oraz w przystępny sposób prezentuje ilościowe dane dotyczące podziału zysków z produkcji bananów, procentowego udziału poszczególnych sieci detalicznych na polskim rynku oraz dane dotyczące konsumpcji owoców w Polsce, by wykazać rolę, jak ogromną rolę odgrywają dyskonty i supermarkety w globalnym łańcuchu dostaw. Dane liczbowe uzupełnione są micro-wywiadami z m. in. rodzinami pracowników plantacji z Ekwadoru, które w obrazowy i bezpośredni sposób opisują społeczne i środowiskowe problemy generowane przez konwencjonalne uprawy owoców (zatrucia wód gruntowych, nadmierne użycie pestycydów, płace niewystarczające na życie). Factsheet opublikowany został w 500 egzemplarzach.

W 2016 roku opublikowane zostały również broszury informacyjne „Wyprodukowano w Chinach. Analiza chińskiego przemysłu skózanego i obuwniczego” oraz „Wyprodukowano w Indiach. Łamanie praw pracowników w przemyśle skózanym i obuwniczym w Indiach”. Obydwie publikacje przedstawiały warunki produkcji obuwia w dwóch krajach azjatyckich: Chinach i Indiach, które odpowiadają za większość produkcji obuwia na świecie. Broszury dostarczają informacji o tym jak wygląda przemysł skórzany i obuwniczy w obu krajach, jakie ma znaczenie w tym sektorze w skali międzynarodowej. Publikacje prezentują również sytuację pracowników w globalnym łańcuchu dostaw przemysłu obuwniczego. Broszury pokazują z jakim problemami borykają się produkujący buty na potrzeby głównych marek europejskich, także tych dostępnych w Polsce. Wyniki badań uzupełnione zostały o wywiady z pracownikami, które dają bezpośredni wgląd w realia codziennej pracy w garbarniach, fabrykach i w mniejszych warsztatach. Broszury powstały na podstawie wyników badań przeprowadzonych w ramach kampanii społecznej „Kupuj Odpowiedzialnie Buty” Materiały opublikowane zostały zarówno w wersji drukowanej (łącznie 800 egzemplarzy) jak i elektronicznej (919 pobrań do końca 2016 roku).

Wybrane raporty na temat przemysłu obuwniczego i skórnego opublikowane w 2016

Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie wydała również w wersji papierowej **pakiet edukacyjny „Prawda o bananach”**, który w wersji elektronicznej opublikowany został w 2016 roku. Pakiet jest polskojęzyczną adaptacją publikacji opracowanej przez organizację Banana Link w ramach kampanii „Kupuj Odpowiedzialnie Owoce”. Forma pakietu edukacyjnego, składająca się z dwóch części – merytorycznej i praktycznej, opracowana została na podstawie prowadzonych podczas szkoleń konsultacji z edukatorami. Opublikowany w grudniu 2015 roku został rozpowszechniony wśród grupy 7 tysięcy edukatorów oraz opublikowany na stronie www.ekonsument.pl, co gwarantuje dostępność dla szerokiego grona odbiorców w tym aktywistów. Część merytoryczna pakietu edukacyjnego stanowi wstęp do problematyki łańcucha dostaw bananów, polityki kontrolujących handel bananami koncernów, warunków pracy na plantacjach oraz konsekwencji produkcji dla środowiska. Część praktyczna zawiera propozycje innowacyjnych metod pracy edukacyjnej, które wzmacniają poczucie odpowiedzialności i wpływu, który - jako konsumenci - mamy na warunki w jakich powstały kupowane produkty. Publikacja wydana została w ilości 600 egzemplarzy.

W 2016 roku ukazała się także publikacja **„Zrównoważone zamówienia publiczne w praktyce”**. Analiza stanowi materiał edukacyjny, który służyć może jednocześnie za inspirację dla polskich instytucji, wskazując zróżnicowane możliwości stosowania zrównoważonych zamówień publicznych w praktyce. Publikacja składa się z prezentacji 11 dobrych praktyk. Opisują one zarówno inicjatywy uwzględniające kryteria społeczne jak i środowiskowe. Niektóre z praktyk są do zastosowania w każdej gminie na obecnym etapie. Inne mogą być wdrożone w perspektywie długofalowej. Przykłady obejmują też rozwiązania dotyczące kwestii oznakowań i zrównoważonego łańcucha dostaw. Autorką analizy jest Anna Rok, ekspertka na co dzień pracująca w ICLEI – międzynarodowej organizacji zrzeszającej instytucje samorządowe i promującej zrównoważone zamówienia publiczne. Publikacja ukazała się w nakładzie 67 egzemplarzy.

Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie wydała również w wersji papierowej dostępną dotychczas jedynie w wersji elektronicznej analizę „Oznakowania w zrównoważonych zamówieniach publicznych”. Autorkami publikacji są Iwona Bojadżijewa i Joanna Wojtacha, ekspertki współpracujące z Fundacją Kupuj Odpowiedzialnie od wielu lat. Celem opracowania jest przedstawienie praktycznych aspektów możliwości stosowania etykiet w zamówieniach publicznych w szczególności w świetle nowej Dyrektywy Unijnej w tym zakresie oraz nowej Ustawy Prawo Zamówień Publicznych, która weszła w życie z końcem kwietnia 2016 r. Autorki publikacji poruszają kwestię przede wszystkim zastosowania etykiet, oznakowań i certyfikatów społecznych i ekologicznych w praktyce zamówień publicznych, powołując się na przykłady dobrych praktyk z Krajów Skandynawskich czy Wielkiej Brytanii. Publikacja ukazała się w nakładzie 67 egzemplarzy.

Kolejnym opublikowanym przez Fundację Kupuj Odpowiedzialnie materiałem były Wyniki Badań Opinii Publicznej w Unii Europejskiej nt. standardów społecznych i środowiskowych produkcji obuwia. Badania w formie wywiadów przeprowadzono w grupach konsumentów w wieku od 18 do 65 lat m. in. w Austrii, Belgii, Chorwacji, Czechach, Francji, Niemczech i Polsce (łącznie w 20 krajach na próbie 10 000 respondentów). Pytania dotyczyły między innymi oczekiwań konsumentów co do przestrzegania przez producentów obuwia praw człowieka i praw pracowniczych oraz konsumenckich. Poruszono także temat oczekiwań ze strony konsumentów co do obecności na opakowaniach etykiet informujących o standardach ekologicznych i społecznych oraz udzielanych przez producenta gwarancji przejrzystości łańcuchów dostaw oraz produkcji. Wyniki badań wskazują, iż ochrona praw człowieka i praw pracowniczych oraz przestrzeganie praw konsumenckich są uważane za priorytet wśród regulacji jakie powinna opracować UE w związku z dopuszczaniem produktów na rynek unijny.

Publikacją podejmującą także zagadnienia branży obuwniczej był raport „Praca za grosik. Realia pracy w przemyśle obuwniczym w Albanii, Bośni i Hercegowinie, Macedonii, Polsce, Rumunii i na Słowacji”. Raport rozprawia się z przekonaniem, iż oznaczenie „Made in Europe” („Wyprodukowane w Europie”) jest gwarancją lepszych warunków pracy niż w Azji. Z tego raportu wynika, że nie zawsze tak się dzieje, a trudne warunki pracy, w szczególności bardzo niskie wynagrodzenia, są zjawiskiem powszechnym w globalnych łańcuchach dostaw na całym świecie. W europejskich krajach o niskich płacach przemysł odzieżowy i obuwniczy cieszą się złą sławą z powodu głodowych pensji i złych warunków zatrudnienia. Raport obnaża również różnice pomiędzy godną płacą a płacą rzeczywiście otrzymywaną, która jest większa – czasem zdecydowanie większa – od różnicy występującej w Chinach czy różnicę pomiędzy płacą minimalną w sektorze obuwniczym a kosztami życia, ukazując tym samym, iż problemy w łańcuchu dostaw obuwia nie dotyczą jedynie krajów producenckich z Globalnego Południa, ale również państw europejskich.

W 2016 roku Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie wyprodukowała również szereg materiałów edukacyjnych i kampanijnych, których celem była promocja odpowiedzialnych zachowań konsumenckich oraz pogłębienie wiedzy polskiego społeczeństwa na temat odpowiedzialnej konsumpcji. Wśród materiałów kampanijnych i edukacyjnych znalazły się między innymi żetony do wózków sklepowych, ulotki, plakaty, natomiast na szczególne odnotowanie zasługują:

- **spoty video**, których celem jest zwrócenie uwagi konsumentów na warunki pracy osób zatrudnionych w przemyśle owocowym – w szczególności dotyczące przypadków łamania praw człowieka na plantacjach owoców egzotycznych z uwzględnieniem sytuacji kobiet oraz wskazujące wpływ produkcji owoców na masową skalę na środowisko naturalne. Spoty prezentują również przykłady zrównoważonych i pozytywnych rozwiązań stosowanych przez spółdzielnie, drobnych producentów oraz plantacje posiadające certyfikat Sprawiedliwego Handlu. Spoty nakręcone zostały na Dominikanie. Spoty opublikowane zostały na portalu ekonsument.pl, profilu na youtube.com Fundacji oraz na profilu portalu Facebook. www.youtube.com/watch?v=9ZY2AXbC3E0
www.youtube.com/watch?v=RJ4H1FrW8ic&t=1s
www.youtube.com/watch?v=74hnGkcyr4Y&spfreload=5
Spoty obejrzało aż 487 591 osób z Polski.
- **gra edukacyjna** opracowana została na potrzeby akcji edukacyjnych i kampanijnych. Jest ona skierowana do młodzieży i dorosłych, zaś jej celem jest ukazanie problemów związanych z łańcuchem dostaw przemysłu obuwniczego oraz ich potencjalnych rozwiązań. Gra wzmacnia świadomość konsumencką, prowokuje do refleksji nad własnymi wyborami zakupowymi, angażuje do działania na rzecz poprawy warunków pracy i przestrzegania zasad ochrony środowiska w przemyśle obuwniczym. Grę opracowano w dwóch wersjach: na potrzeby i prośbę szkół oraz drugiej na potrzeby wydarzeń publicznych. Obie wersje zawierają zestaw kart do gry, gdzie wylosowując kartę zdobywa lub traci się punkty a przy okazji zdobywa wiedzę na temat objęty projektem. Gra jest również dostępna w wersji elektronicznej na stronie internetowej www.ekonsument.pl
- aplikacja **wirtualny marsz do Brukseli** działająca jak standardowy krokomierz, który odmierza kroki wyprodukowana została w ramach kampanii na rzecz odpowiedzialnej produkcji obuwia. Celem akcji było zaangażowanie jak największej ilości użytkowników i pokonanie dystansu do Brukseli, by w ten sposób wyrazić poparcie postulatów wprowadzenia przez Unię Europejską regulacji prawnych, które zapewnią przejrzystość łańcuchów dostaw przemysłu obuwniczego i zmienią życie tysięcy osób pracujących w branży obuwniczej.

W 2016 roku dzięki staraniom zarządu i osób współpracujących z Fundacją Kupuj Odpowiedzialnie, jej działania dostrzeżone zostały przez **media lokalne i ogólnopolskie**. Wywiady i artykuły zwracające uwagę na problematykę odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji publikowane były między innymi w „Gazecie Wyborczej” czy „Dzienniku Polskim”, zaś audycje z udziałem przedstawicieli Fundacji emitowane były m. in. w takich stacjach telewizyjnych jak TVN 24 czy rozgłośniach jak radio TOK FM, Radio Kraków, Polskie Radio 24 czy Radio RMF Classic.

4.2. Sieć aktywistów i wolontariuszy na rzecz odpowiedzialnej produkcji i konsumpcji

W 2016 roku Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie kontynuowała dotychczasowe prace zmierzające do **rozwoju sieci wolontariuszy i aktywistów**. Na chwilę obecną na liście kontaktowej osób stale współpracujących z Fundacją znajduje się 180 osób, które aktywnie uczestniczą w różnych formach działania organizacji. Dzięki stałej współpracy specjalisty do spraw wolontariuszy z ramienia Fundacji od początku jej działalności, aktywiści uzyskali doskonałe przygotowanie merytoryczne i dużą samodzielność w podejmowaniu działań promujących tematykę odpowiedzialnej konsumpcji. W stosunku do zeszłego roku grupa wolontariuszy związanych z FKO wzrosła o 30 osób, co dowodzi zarówno skuteczności działań w tym zakresie rozwijania sieci aktywistów, jak również dużej popularności tematyki odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji. Fundacja stale intensyfikuje swoje działania na rzecz aktywizacji obywateli – konsumentów, zwłaszcza młodzieży na rzecz poprawy sytuacji pracowników i zwiększenia standardów środowiskowych w globalnych łańcuchach dostaw.

Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie w roku 2016 rozbudowywała sieć aktywistów i wolontariuszy, co umożliwiło realizację celów statutowych w formie poniższych działań wymienionych w statucie Fundacji:

Współpraca dla realizacji celów statutowych z mediami, władzami samorządowymi, rządowymi, związkami zawodowymi, firmami, inicjatywami obywatelskimi, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami oraz z wolontariuszami w kraju i za granicą

Upowszechnianie praw konsumentów i praw pracowników

Wspieranie merytoryczne, organizacyjne oraz finansowe innych organizacji pozarządowych, inicjatyw obywatelskich oraz kampanii na rzecz zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska oraz odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji

Organizacja konferencji, warsztatów, szkoleń, seminariów, sympozjów, spotkań, wykładów, obozów edukacyjnych na temat zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska oraz odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji

Realizacja działań:

W dniach 17-18 września w Krakowie odbyło się **szkolenie dla aktywistów i edukatorów**, w którym udział wzięło 14 osób. Jego celem było pogłębienie wiedzy uczestników na temat najważniejszych wyzwań w globalnym łańcuchu dostaw oraz roli supermarketów w produkcji i konsumpcji owoców tropikalnych, a także przygotowanie wolontariuszy do realizacji działań kampanijnych i edukacyjnych w społecznościach lokalnych. Szkolenie – prowadzone przez Magdalenę Pastuszk, przeprowadzone zostało z wykorzystaniem nowoczesnych narzędzi dydaktycznych, metodami interaktywnymi, nastawionymi na ćwiczenia integrująco-aktywizujące i intensywny udział uczestników. W warsztatach wykorzystano zróżnicowane materiały i narzędzia (m.in. poradnik dla aktywistów i pakiet edukacyjny oraz quiz edukacyjny, infografiki, scenariusze ćwiczeń, raporty, zdjęcia, materiały kampanijne), które udostępnione zostały do użytku uczestnikom.

W dniu 7 października odbył się warsztat edukacyjny dla nauczycieli, w którym uczestniczyło 12 nauczycieli z 7 szkół ponadpodstawowych. Program warsztatu opracowany został w oparciu o szerokie doświadczenie Fundacji Kupuj Odpowiedzialnie w zakresie organizacji i prowadzenia wydarzeń o charakterze edukacyjnym, skierowanych do nauczycieli i edukatorów. Celem warsztatu było pogłębienie wiedzy uczestników na temat najważniejszych wyzwań w łańcuchu dostaw obuwia oraz roli firm obuwniczych i konsumentów w działaniach na rzecz poprawy sytuacji pracowników sektora obuwniczego. Warsztat posłużył również zaprezentowaniu dostępnych materiałów edukacyjnych i informacyjnych oraz przygotowaniu akcji edukacyjnych w szkołach zorganizowanych w ramach Tygodnia Edukacji Globalnej, z okazji Dnia Bez Kupowania czy w okresie przedświątecznych zakupów. Złożony z modułów merytorycznego i planistycznego warsztat, przeprowadzony został z użyciem interaktywnych metod i nowoczesnych narzędzi edukacyjnych. Warsztat poprowadziły doświadczone ekspertki: Marta Gontarska oraz Joanna Szabuńko.

Szkolenie dla nauczycieli i aktywistów, Kraków, 17-18.09.2016

Efektorem zorganizowanych w 2016 r. przez Fundację warsztatów i szkoleń jest stale rosnąca grupa współpracujących z Fundacją wolontariuszy oraz wypracowanie stałych i stabilnych relacji z grupą aktywistów oraz osób wspierających działania Fundacji. W 2016 roku aktywiści i wolontariusze przy wsparciu koordynatorów z ramienia Fundacji wzięli udział w planowaniu oraz czynnie uczestniczyli w szeregu wydarzeń skierowanych do masowego odbiorcy:

- **Przystanek Woodstock** w Kostrzynie nad Odrą (14-6 lipca 2016) oraz **OFF Festival** w Katowicach (5 do 8 sierpnia 2016) to imprezy muzyczno-lifestylowe, które co roku przyciągają szerokie grono odbiorców, wśród których znaczny odsetek stanowią osoby niezaangażowane w wolontariat oraz nieznające zagadnień odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji. Udział w imprezach pozwolił przybliżyć tę tematykę nowemu gronu odbiorców. Na stoisku edukacyjno-informacyjnym wolontariusze Fundacji prowadzili różnego rodzaju

działania kampanijne oraz edukacyjne dotyczące odpowiedzialnej produkcji i konsumpcji - informowali, dystrybuowali materiały kampanijne, zachęcali do przyłączania się do aktualnych petycji/pilnych. Na obydwu wydarzeniach zorganizowano mini-warsztat odpowiedzialnej konsumpcji oraz grę dotyczącą tej tematyki, angażując czynnie około 500 osób i docierając do przeszło 3,5 tysiąca młodych ludzi.

Stoisko Fundacji na festiwalu Woodstock, Kostrzyn, 14-16.07.2016

- W ramach **Tygodnia Edukacji Globalnej** pomiędzy 14 a 20 listopada aktywiści i edukatorzy zorganizowali 15 lokalnych akcji edukacyjnych. We wszystkich akcjach w sposób bezpośredni wzięło udział 1700 osób. Wydarzenia w ramach akcji odbyły się w większości w szkołach ponadpodstawowych w między innymi Krakowie, Kielcach, Strzelcach Opolskich i Siemianowicach Śląskich, Szczecinie, Olkuszu, Rabce, oraz Warszawie. Przygotowane działania miały różnorodną formę - od zajęć prowadzonych dla młodzieży szkolnej w formie warsztatów i debat, poprzez konkursy z drobnymi nagrodami aż po happeningi i grę miejską dla młodzieży i przedstawicieli środowisk lokalnych. Na podstawie raportów edukatorów i nauczycieli szacujemy, iż grono odbiorców wyniosło 1097 osób.
- W ramach obchodów **Dnia Bez Kupowania** 26 listopada 2016 roku zorganizowali także publiczną akcję kampanijną w wybranych centrach handlowych w Krakowie. Akcja polegała na tym, iż aktywiści, ubrani w plansze z hasłami na temat odpowiedzialnej konsumpcji przechadzali się w milczeniu po galeriach wśród robiących zakupy klientów. Plansze z wyraźnymi hasłami informującymi o społecznych i ekologicznych konsekwencjach nadmiernej produkcji i konsumpcji zaprojektowane zostały w taki sposób, by przyciągać uwagę odbiorców oraz skłaniać ich do interakcji. Akcja dotarła do około 1000 bezpośrednich odbiorców.

Dzień Bez Kupowania, Kraków, 29.11.2016

4.3 Działania rzecznicze, lobbystyczne i strażnicze

W 2016 roku Fundacja kontynuowała działania lobbystyczne i strażnicze na rzecz odpowiedzialnego łańcucha dostaw w przemyśle obuwniczym, odzieżowym i owocowym. Zwracano uwagę decydentów zarówno na szczeblu krajowym jak i międzynarodowym na konieczność wprowadzenia zmian legislacyjnych, które przyczyniłyby się do polepszenia warunków pracy osób zatrudnionych w produkcji popularnych grup artykułów takich jak markowe obuwie czy ubrania, a jednocześnie nałożyły na dystrybutorów i detalistów obowiązek informowania konsumentów o okolicznościach, w jakich powstały nabywane przez nich produkty.

W 2016 roku kontynuowany był także trwający od 2014 roku projekt „Zrównoważone Zamówienia Publiczne. Monitoring prawa i standardów”. Projekt służy monitorowaniu procesu implementacji w polskim prawodawstwie nowej Dyrektywy UE dot. zamówień publicznych oraz upowszechnianiu międzynarodowych standardów wdrażania zrównoważonych zamówień publicznych (ZZP).

Działania lobbystyczne prowadzone przez Fundację w 2016 roku nakierowane były nie tylko na przedstawicieli administracji państwowej i posłów oraz posłanki do Parlamentu Europejskiego, ale również na decydentów korporacyjnych. Działania te polegały na stałym podkreśleniu wagi społecznej odpowiedzialności biznesu oraz stosowaniu dobrych i uczciwych praktyk wobec dostawców i podwykonawców.

Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie w roku 2016 w ramach prowadzonych przez siebie projektów prowadziła działania rzecznicze, lobbystyczne i strażnicze zgodnie z poniższymi celami statutowymi:

Inicjowanie, koordynowanie i wspieranie działań rzeczniczych, lobbystycznych i strażniczych na rzecz zrównoważonego rozwoju, odpowiedzialnej produkcji i konsumpcji oraz przestrzegania praw człowieka i zasad ochrony środowiska w biznesie;

Opiniowanie istniejących i tworzonych rozwiązań organizacyjnych i prawnych w zakresie ochrony środowiska, odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji oraz przestrzegania praw człowieka i zasad ochrony środowiska w biznesie;

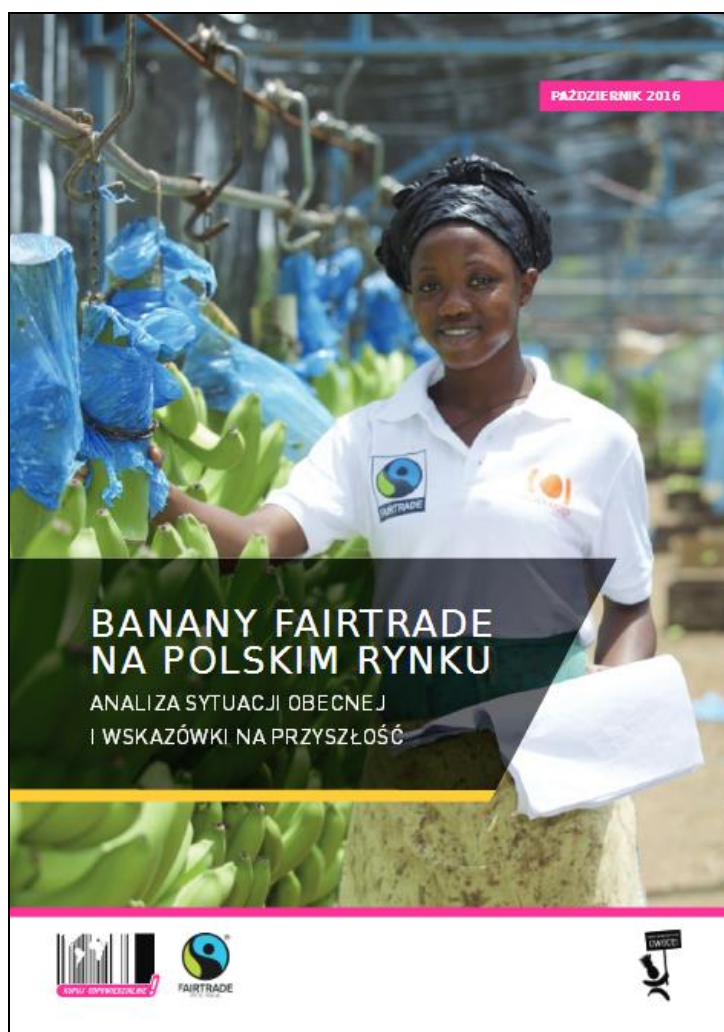
Prowadzenie badań i analiz w zakresie ochrony środowiska, odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji oraz przestrzegania praw człowieka i zasad ochrony środowiska w biznesie;

Monitoring przestrzegania przez instytucje praw człowieka i zasad ochrony środowiska

Realizacja działań:

W 2016 roku Fundacja przygotowała następujące raporty i analizy dotyczące warunków pracy i łańcucha dostaw w przemyśle obuwniczym oraz spożywczym:

- Raport „Krok po kroku... Jak firmy obuwnicze dbają o prawa człowieka?”. Raport ten prezentuje najbardziej znane firmy obuwnicze pod kątem ich odpowiedzialności społecznej i ekologicznej. Publikacja powstała w oparciu o wyniki badań przeprowadzonych za pomocą kwestionariusza skierowanego do 23 najbardziej znanych i największych europejskich marek obuwniczych. W kwestionariuszu zawarto pytania o to, jakie działania podejmowane są w celu zapewnienia odpowiedzialnej produkcji i poszanowania praw człowieka oraz środowiska naturalnego. W kwestionariuszu poruszono również zagadnienie monitoringu przestrzegania standardów w miejscach produkcji oraz strategii na rzecz poprawy sytuacji pracowników i ochrony środowiska. Dane, zebrane na podstawie odpowiedzi 12 firm, przedstawiono w kontekście obowiązujących praw i standardów oraz wyzwań stojących przed przemysłem obuwniczym. Raport powstał w ramach kampanii „Kupuj Odpowiedzialnie Buty” i opublikowany został w wersji elektronicznej oraz papierowej (na papierze ekologicznym) – w nakładzie 340 egzemplarzy. Wersję elektroniczną raportu do końca roku 2016 pobrało 2710 osób.
- Raport "Banany Fairtrade na polskim rynku. Analiza sytuacji obecnej i wskazówki na przyszłość". Raport dotyczył perspektyw wprowadzenia do stałej oferty sieci detalicznych bananów oznaczonych certyfikatem Fairtrade. Na chwilę obecną na polskim rynku brak jest takiej oferty, pomimo rosnącego wśród polskich konsumentów popytu na wyprodukowane w sposób zrównoważony społecznie i środowiskowo owoce egzotyczne. Opracowanie raportu poprzedzone zostało badaniami rynku oraz wywiadami z przedstawicielami sektora w celu pozyskania jak najbardziej szczegółowych i aktualnych danych. Raport powstał we współpracy z Koalicją Sprawiedliwego handlu – Fairtrade Polska i opublikowany został w 500 egzemplarzach w formie drukowanej, jak również zamieszczony w wersji do pobrania na stronie ekonsument.pl.

Raport „Banany Fairtrade na polskim rynku” 2016

Fundacja Kupuj odpowiedzialnie kontynuowała także rozpoczęte w 2015 roku **Badanie dot. przemysłu obuwniczego w Polsce** dotyczące zagadnień odpowiedzialności społecznej i środowiskowej w globalnym przemyśle obuwniczym. Częścią badań był zawierający 52 pytania kwestionariusz, który został rozesłany do 23 europejskich firm. Wśród tej grupy znalazł się także dwie polskie marki (Wojas i CCC), jednak niestety nie odpowiedziały na kwestionariusz. Wyniki badań opublikowane zostały w formie wspomnianego wyżej raportu *Krok po kroku... Jak firmy obuwnicze zapewniają przestrzeganie praw człowieka w swoich łańcuchach dostaw?*

Jednym z działań Fundacji Kupuj Odpowiedzialnie w 2016 roku było także zbieranie podpisów pod petycjami oraz pilnymi apelami organizowanymi w przypadku nagłej potrzeby mobilizacji wsparcia konsumentów. W ramach prowadzonych kampanii i projektów zorganizowano następujące petycje i apele:

- **Petycja obywatelska do Urzędów Marszałkowskich** dotyczyła informacji o planach wdrażania klauzul społecznych oraz strategii zrównoważonych zamówień publicznych na poziomie województw. Petycja wystosowana została przez grupę organizacji pozarządowych (tj. przez Fundację Kupuj Odpowiedzialnie, Koalicję Sprawiedliwego Handlu, Polskie Stowarzyszenie Sprawiedliwego Handlu, Polski Instytut Praw Człowieka i

Biznesu, Instytut Spraw Publicznych, Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych, Fundację Promocji Gmin Polskich) i przesłana została do 15 Urzędów Marszałkowskich. Zastosowany do wysyłki petycji mechanizm zobowiązywał podmioty do których kierowana jest petycja do odpowiedzi na nią w przeciągu 90 dni. W wyniku jego zastosowania 12 z 15 Urzędów upubliczniło petycję na swoich stronach internetowych, 2 Urzędy przesłały pisma z prośbą o doprecyzowanie przedmiotu petycji lub dodatkowe wyjaśnienia, zaś jeden Urząd (Województwo Wielkopolskie) przesłał i opublikował odpowiedź, pozytywnie odnoszącą się do postulatu przyjęcia uchwały o stosowaniu w województwie klauzul społecznych.

- **Petycja skierowana do Lidla** – petycja powstała w oparciu o badania przeprowadzone w ramach kampanii „Kupuj Odpowiedzialnie Owoce”, które wykazały, iż pracownicy plantacji owoców i ich rodziny są często narażeni na kontakt z toksycznymi pestycydami, gdyż pracują bez środków ochronnych. Sytuacja dotyczyła m. in. plantacji zaopatrujących sieć Lidl, która ze względu na swoją ogromną siłę nabywczą, mogłaby poprawić sytuację milionów pracowników plantacji bananów i ananasów w Ameryce Łacińskiej. Petycja domagała się zaostrzenia regulacji dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy na plantacjach i nałożenia surowszych norm środowiskowych na dostawców, by oferowane produkty wytworzone były w sposób niekrzywdzący pracowników i środowiska. Petycję podpisało 2080 osób.
- **Pilny apel w sprawie pracowników TALSA** – apel dotyczył incydentu zwolnienia dziewięciorga członków komitetu wykonawczego oraz dwóch byłych związkowców zrzeszonych w związku zawodowym SITETSA (Sindicato de Trabajadores Empresa Talsa) przez firmę rolniczą TALSA z Peru. TALSA podważyła legalność nie tylko komitetu związkowego, ale także federacji FENTRAIR do której związek należy. Do zwolnień doszło w momencie, kiedy miały zacząć się negocjacje w sprawie odnowienia umowy zbiorowej między firmą a związkiem, co zdaniem związkowców miało uniemożliwić prowadzenie negocjacji na rzecz poprawy warunków pracy. Apel podpisany został przez 230 osób.
- **Pilny apel w sprawie pracowników LIDE FACTORY** - apel wzywał znane firmy zamawiające produkcję swoich butów w fabryce LIDE FACTORY w Chinach do wstawienia się za prześladowanymi obrońcami praw pracowniczych aresztowanych za działalność związkową. Treść apelu opracowana została w porozumieniu z koordynatorami kampanii „Kupuj Odpowiedzialnie Buty” i dotyczyła wspierania pracowników i pracownic globalnego łańcucha dostaw przemysłu skórzanego i obuwniczego, których prawa są łamane. Apel został poparty przez niemal 700 osób.

W 2016 FKO prowadziła regularne **działania rzecznicze ws. zmiany ustawy prawo zamówień publicznych**. Wraz z organizacjami partnerskimi (Koalicja Sprawiedliwego Handlu, Polskie Stowarzyszenie Sprawiedliwego Handlu, Polski Instytut Praw Człowieka i Biznesu, Instytut Spraw Publicznych, Ogólnopolski Związek Rewizyjny Spółdzielni Socjalnych, Wspólnota Robocza Związku Organizacji Socjalnych WRZOS) przeanalizowaliśmy nowy projekt zmian w prawie zamówień publicznych i zgłosiliśmy uwagi w procesie konsultacyjnym w postaci **wspólnego stanowiska ws. nowego projektu nowelizacji ustawy pzp**.

W dniach 11-12 lutego 2016 przedstawicielka Fundacji Kupuj Odpowiedzialnie wzięła udział w konferencji uzgodnieniowej w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy Prawo zamówień publicznych, zorganizowanej przez Ministerstwo Rozwoju. Dwudniowa konferencja służyła omówieniu uwag, które w ramach konsultacji przedstawiły do projektu ustawy ministerstwa, instytucje i partnerzy społeczni. Z uwag zgłoszonych przez FKO i współpracujące organizacje przyjęte zostały te dotyczące zatrudniania osób defaworyzowanych i wyjaśnień dot. umów o prace. Większość uwag dotyczyła kwestii zrównoważonego łańcucha dostaw. Reprezentantka FKO zabrała głos w tej sprawie w czasie dyskusji nad zmianami. Niestety propozycje zmian nie zostały przyjęte, uznano je za zbyt progresywne. Ważne było jednak rozpoczęcie dyskusji na ten temat, w której większość osób zgadzała się z ideą, natomiast nie widziała możliwości wprowadzenia zmian w praktyce na obecnym etapie rozwoju zrównoważonych zamówień publicznych w Polsce.

FKO podjęła również próby komunikacji z parlamentarzystami w związku z faktem, że w dn. 29.03.2016 projekt zmian w ustawie - Prawo zamówień publicznych został skierowany do Sejmu (druk sejmowy nr. 663). Projekt został skierowany do I czytania w dn. 30.03.2016 r. Przed tym terminem uwagi FKO i współpracujących organizacji zostały przedstawione posłance Agnieszce Ścigaj (Kukiz'5). Posłanka ta jest aktywnie działającą spółdzielczynią socjalną oraz specjalistką w zakresie społecznych aspektów zamówień publicznych. Ponadto 19.04 (w dniu kiedy upływał termin wdrożenia dyrektyw UE do polskiego prawa) do wszystkich posłów przesłany został list przedstawiający główne kwestie związane ze zrównoważonymi zamówieniami publicznymi i prezentujący Analizy eksperckie. Ostatecznie nowe prawo zostało przyjęte wraz z klauzulami społecznymi dotyczącymi np. umów o pracę, oraz z zapisami dot. wykorzystywania certyfikatów.

W ramach działań rzecznich Fundacja prowadziła również korespondencję z posłami do Parlamentu Europejskiego (w tym m. in. z Edwardem Czesakiem) lobbując na rzecz wprowadzenia ograniczających nieuczciwe praktyki handlowe zmian legislacyjnych w Unii Europejskiej. Podczas kontaktów z posłami przedstawicielka Fundacji zwracała uwagę na problem dominacji kilku sieci supermarketów w Europie, które dzięki swej pozycji mogą wywierać presję na swoich dostawców. Tendencja ta przekłada się na pogarszającą się sytuację producentów owoców egzotycznych, warunki pracy i wpływ na środowisko. Dowodem skuteczności działań Fundacji w tym zakresie mogą być oddane głosy polskich eurodeputowanych podczas głosowania Komisji Rynku Wewnętrznego i Ochrony Konsumentów w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w łańcuchu dostaw żywności (2015/2065(INI)).

4.4 Strona internetowa i komunikacja przez media społecznościowe

W 2016 roku kontynuowana była aktualizacja treści oraz rozbudowa zasobów na stronach internetowych Fundacji www.ekonsument.pl oraz www.cleanclothes.pl – w tym dodawanie nowych materiałów informacyjnych i edukacyjnych do ogólnodostępnej bazy wiedzy, publikacja opracowanych przez Fundację raportów i analiz, zamieszczanie informacji o akcjach społecznych i petycjach.

Kontynuowana była także komunikacja poprzez media społecznościowe – serwisy Facebook i Twitter, gdzie prócz informacji zamieszczanych na stronie internetowej publikowano także treści popularne – newsy między innymi z zakresu ekologii, life style'u, odpowiedzialnej mody itp. Zamieszczano także nowe treści na kanale Youtube (filmy video), Flickr (zdjęcia) oraz Instagram (zdjęcia).

W roku 2016 na stronie internetowej oraz na profilach społecznościowych promowane i realizowane były edukacyjne, rzecznicze i popularyzatorskie cele Fundacji, poprzez wyszczególnione w statucie działania, w tym:

Tworzenie stron internetowych, aplikacji, newsletterów, portali społecznościowych, publikacji, raportów na temat zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska, odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji

Promocję pozytywnych rozwiązań w zakresie zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska oraz odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji

Tworzenie i udostępnianie baz danych podmiotów zaangażowanych w społeczną odpowiedzialność biznesu oraz odpowiedzialną produkcję i konsumpcję

Realizacja działań:

- Prowadzenie strony internetowej www.ekonsument.pl z artykułami merytorycznymi, informacjami z realizowanych projektów, jak i działań pozaprojektowych Fundacji, uzupełniane nowościami związanymi z obszarem odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji. W 2016 roku na stronie znalazło się 72 nowe artykuły merytoryczne. Stronę odwiedziło 352 941 odbiorców (305 194 unikalnych odsłon).
- Regularne publikacje infografik, interaktywnych narzędzi edukacyjnych i zasobów edukacyjnych w zakładce Baza wiedzy, stanowiące kompendium wiedzy dla konsumentów oraz materiały edukacyjne dostępne do wykorzystania dla nauczycieli i edukatorów. W 2016 roku na stronie pojawiły się nowe materiały edukacyjne dla nauczycieli dotyczące kampanii „Kupuj odpowiedzialnie owoce”. Opublikowany został także quiz edukacyjny, który w atrakcyjnej i angażującej uczestnika formie przekazuje szereg istotnych informacji na temat łańcuch dostaw bananów na polski rynek i specyfice konsumpcji tych owoców w Polsce.
- Prowadzenie strony internetowej www.cleanclothes.pl dotyczącej polskiej platformy Kampanii Clean Clothes Polska. W 2016 roku stronę odwiedziło 30 845 odbiorców.

- Prowadzenie profili w mediach społecznościowych, głównie poprzez stronę Kupuj Odpowiedzialnie na Facebook'u, oraz konto Twitter. Pod koniec 2016 roku działania Fundacji śledziło na Facebooku 56 384 osób (ilość fanów w 2016 wzrosła o prawie 8 400 osób) oraz 609 obserwujących na Twitterze.
- Prowadzenie przewodnika „Dobre Zakupy” z informacjami o odpowiedzialnych środowiskowo lub/i społecznie markach. W 2016 roku do przewodnika dodano 9 nowych marek.
- Prowadzenie „Spacerownika po świadomej konsumpcji” czyli przewodnika po miejscach propagujących świadomą, odpowiedzialną konsumpcję (kawiarnie, miejsca napraw, sklepy, miejsca spotkań) w Warszawie, Wrocławiu, Krakowie, Katowicach, Aglomeracji Górnośląskiej, Lublinie, Poznaniu, Łodzi czy Gdańsku

4.5 Udział w sieciach krajowych i międzynarodowych na rzecz bardziej odpowiedzialnej produkcji i konsumpcji

Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie kładzie duży nacisk na współpracę z innymi organizacjami pozarządowymi, zarówno na poziomie krajowym jak i międzynarodowym, realizując tym samym cele statutowe poprzez wymienione w statucie:

Wspieranie krajowych oraz międzynarodowych kampanii edukacyjnych i popularyzatorskich na rzecz zrównoważonego rozwoju, odpowiedzialnej produkcji i konsumpcji oraz społecznej odpowiedzialności biznesu

Realizacja działań:

Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie jest aktywnym członkiem sieci międzynarodowej Clean Clothes Campaign (CCC) oraz koordynuje działanie Clean Clothes Polska (CCP). Wiąże się z tym stała komunikacja i regularne spotkania z pozostałymi europejskimi platformami CCC. Udział w spotkaniach dotyczących praw pracowniczych w przemyśle odzieżowym oraz wprowadzenie tematu praw człowieka w łańcuchu dostaw do debaty publicznej w Polsce. Kluczowym działaniem CCP jest nagłaśnianie petycji dotyczących praw pracowniczych w łańcuchu dostaw oraz tłumaczenie raportów i skrótów raportów na ten temat.

W 2016 roku odbyło się w Krakowie spotkanie koordynacyjne Clean Clothes Campaign, którego gospodarzem i organizatorem była Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie.

Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie jest członkiem Koalicji Sprawiedliwego Handlu – Fairtrade Polska (KSH), której celem działania KSH jest upowszechnianie i promowanie idei Sprawiedliwego Handlu. W 2016 roku w ramach współpracy z KSH zorganizowano Majówkę Fairtrade oraz przeprowadzono badania i opracowano raport dotyczący wprowadzenia certyfikowanych bananów na polski rynek „Banan Fairtrade na polskim rynku. Analiza sytuacji obecnej i wskazówki na przyszłość”.

W 2016 Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie kontynuowała swoje członkostwo w międzynarodowej sieci Good Electronics. Good Electronics to sieć zrzeszająca organizacje

oraz osoby, które troszczą się o prawa człowieka, w tym w szczególności prawa pracownicze w globalnym łańcuchu dostaw elektroniki. Członkami sieci są związki zawodowe, oddolne, akademickie czy kampanijne organizacje oraz niezależni aktywiści i aktywistki.

W 2016 roku Fundacja Kupuj kontynuowała swoje członkostwo w [Koalicji CSR Watch Polska](#). Koalicja zrzesza organizacje społeczeństwa obywatelskiego z terenu całej Polski działające na rzecz poprawy przestrzegania praw człowieka w kontekście biznesu zgodnie z duchem Wytycznych ONZ ds. Biznesu i Praw Człowieka. Koalicja koncentruje swoje działania na wywieraniu wpływu na otoczenie prawne, promowanie odpowiedzialnych postaw konsumenckich oraz idei sprawiedliwego handlu. Koalicja jest członkiem międzynarodowej sieci OECD Watch.

W minionym roku Fundacja Kupuj Odpowiedzialnie została także przyjęta w poczet członków [Grupy Zagranica](#) – federacji polskich organizacji pozarządowych zaangażowanych w międzynarodową współpracę rozwojową, wspieranie demokracji, pomoc humanitarną i edukację globalną.

Fundacja jest także członkiem [European Environmental Paper Network](#) oraz [Nepim Network](#).

5. Główne zdarzenia prawne o skutkach finansowych

W roku 2016 Fundacja realizowała 6 projektów dofinansowanych ze źródeł zewnętrznych, realizując bezpośrednio cele statutowe i mieszczące się we wskazanych formach działania wymienionych powyżej:

1. Umowa dotacyjna z dnia 08.07.2015 podpisana z Südwind Agentur na realizację projektu "Change Your Shoes: EYD 2015 – Starting point of the way to an ethical and sustainable shoe supply chain" (polska nazwa kampanii „Kupuj Odpowiedzialnie Buty”). Wartość projektu: 299 102,50 Euro; wysokość dofinansowania na wszystkie lata trwania projektu (2015-2017): 254 237,13 Euro.
2. Umowa dotacyjna z dnia 04.12.2015 podpisana z Oxfam Deutschland e.V. na projekt „Make Fruit Fair! A Boost for Fair Tropical Fruit in the 2015 European Year of Development and Beyond: Mobilizing European citizen to take action for fair tropical fruit supply chains. (MFF)” (polska nazwa kampanii „Kupuj Odpowiedzialnie Owoce”). Wartość projektu: 247 180,22 Euro; wysokość dofinansowania na wszystkie lata trwania projektu (2015-2018): 201 700,91 Euro.
3. Realizacja umowy dotacyjnej nr E2/0657 z dnia 23.09.2014 z Fundacją Batorego, na projekt „Zrównoważone Zamówienia Publicznej. Monitoring prawa i standardów (w ramach funduszu EOG)”. Wartość projektu: 199 520 zł.
4. Umowa dotacyjna z dnia 26 sierpnia 2016 roku z Ministrem Spraw Zagranicznych na realizację projektu: "Kupuj Odpowiedzialnie Owoce! Kampania na rzecz sprawiedliwego i zrównoważonego łańcucha dostaw owoców tropikalnych". Wartość projektu 60 000 zł, wysokość dofinansowania: 53 844,24 PLN.
5. Umowa dotacyjna z dnia 25 sierpnia 2016 roku z Ministrem Spraw Zagranicznych na realizację projektu: "Kupuj Odpowiedzialnie Buty! Kampania na rzecz zrównoważonej i etycznej produkcji obuwia". Wartość projektu 91 445 PLN, wysokość dofinansowania: 82 245 PLN.

W 2016 roku Fundacja kontynuowała odpłatną działalność pożytku publicznego, mającą na celu promocję i upowszechnianie idei zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska, odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji oraz przestrzegania praw człowieka i zasad ochrony środowiska w biznesie, w tym m.in. promocję znaków i systemów certyfikacji dotyczących odpowiedzialnej produkcji i konsumpcji oraz przestrzegania praw człowieka i zasad ochrony środowiska w biznesie.

Działalność gospodarcza realizowana była poprzez prowadzenie sklepu on-line. W asortymencie sklepu znalazły się takie produkty jak m.in. biżuteria upcyklingowa, ekologiczne torby z logo Fundacji, a także ekologiczna odzież i bielizna z certyfikowanych materiałów z nadrukami promującymi działalność Fundacji.

Z dniem 2 kwietnia 2016 roku Zarząd Fundacji podjął decyzję o rozpoczęciu działalności gospodarczej w zakresie z §13 Statutu tj. w zakresie prowadzenia działalności wydawniczej i promocyjnej oraz sprzedaż publikacji i materiałów promocyjnych dotyczących zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska oraz odpowiedzialnej konsumpcji i produkcji.

6. Odpisy uchwał zarządu Fundacji

- Uchwała Zarządu Fundacji Kupuj Odpowiedzialnie nr 1/2016 w sprawie podjęcia decyzji o przystąpieniu Fundacji Kupuj Odpowiedzialnie do „Grupy Zagranica” z dnia 16 marca 2016.
- Uchwała Zarządu Fundacji Kupuj Odpowiedzialnie nr 2/2016 w sprawie wysokości dofinansowania zakupu okularów korygujących wzrok z dnia 1 kwietnia 2016 roku.
- Uchwała Zarządu Fundacji Kupuj Odpowiedzialnie nr 3/2016 w sprawie uzyskania statusu OPP z dnia 1 kwietnia 2016.
- Uchwała Zarządu Fundacji Kupuj Odpowiedzialnie nr 4/2016 w sprawie rozpoczęcia działalności gospodarczej z dnia 2 kwietnia 2016 roku.

7. Finanse organizacji

7.1 Informacja o wysokości przychodów

Przychody operacyjne, czyli suma przychodów Fundacji: **795 575,92 PLN.**

Dotacje i granty:

1. Dotacja na realizację projektu "Zrównoważone Zamówienia Publiczne. Monitoring prawa i standardów" EEA Grants Fundacja Batorego – **18 520,00 PLN**
2. Dotacja na realizację projektu "Kupuj Odpowiedzialnie Buty!" od SUDWIND Die Agentur fur Sud-Nord Bildungs und Offentlichkeits – **200 828,68 PLN**
3. Dotacja na realizację projektu "Kupuj Odpowiedzialnie Owoce!" od OXFAM Deutschland – **277 875,88 PLN**
4. Dotacja na realizację projektu "Kupuj Odpowiedzialnie Owoce! Kampania na rzecz sprawiedliwego i zrównoważonego łańcucha dostaw owoców tropikalnych" od Ministerstwa Spraw Zagranicznych – **54 000,00 PLN**
5. Dotacja na realizację projektu "Kupuj Odpowiedzialnie Buty! Kampania na rzecz zrównoważonej i etycznej produkcji obuwia" od Ministerstwa Spraw Zagranicznych - **82 245,00 PLN**
6. Dotacja CIR EC Supermarkety – **17 134,15 PLN**

Przychody na odpłatnej działalności pożytku publicznego: **16 812,05 PLN**

Darowizny osób fizycznych: **128 160,16 PLN**

Darowizny osób prawnych: **0,00 PLN**

Przychody statutowe pozostałe:

- przychody finansowe (księgowo aktualizacja wartości aktywów) – **1 234,55 PLN**

- pozostałe przychody – **2,69 PLN** (zaokrąglenia VAT)

Odsetki i premie: **0,00 PLN**

7.2 Informacja o poniesionych kosztach

Koszty realizacji celów statutowych: **793 244,31 PLN**

Koszty administracyjne: **0,00 PLN**

Koszty działalności gospodarczej: **n/d**

Koszty finansowe i operacyjne: **350,79 PLN**

7.3 Pozostałe informacje finansowe

Zatrudnienie i umowy zlecenia w Fundacji: Fundacja zatrudniała 3 pracowników. Na wynagrodzenie z tytułu stosunku pracy Fundacja wydała **81 699,74 PLN**.

Fundacja nie wypłaca wynagrodzeń członkom Zarządu.

Na wynagrodzenia z tytułu umów zlecenia Fundacja wydała w okresie rozliczeniowym **167 867,74 PLN** z obciążeniami na rzecz ZUS.

Fundacja w minionym roku **nie udzieliła pożyczek pieniężnych**.

Fundacja na dzień bilansowy posiadała **351 598,41 PLN** oraz 4 936,63 euro (wycenione księgowo na dzień 31.12.2016 na kwotę **21 839,65 PLN**, zgodnie z kursem NBP z dnia 30.12.2016 kurs euro 4,4240 PLN, tabela 252/A/NBP/2016 z dnia 30.12.2016) na rachunkach w mBank. Fundacja **nie posiada obligacji ani udziałów i akcji** w spółkach prawa handlowego. Fundacja **nie nabyła nieruchomości na własność**. Fundacja w minionym roku **nie nabyła środków trwałych**.

Aktywa i zobowiązania Fundacji wg sprawozdania finansowego:

Aktywa Fundacji na dzień bilansowy wyniosły **373 696,30 PLN**

Zobowiązania Fundacji (i rezerwy na nie) na dzień bilansowy wyniosły **2041,25 PLN** (tj. 635,00 PLN z tytułu podatku VAT; 1 356,80 PLN z tytułu rozrachunków z kontrahentami; 27,45 PLN z tytułu rozrachunków z pracownikami oraz 22,00 PLN tytułem podatku od osób prawnych).

8. Kontrole zewnętrzne

W roku 2016 w Fundacji nie przeprowadzono żadnych kontroli zewnętrznych.